

Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yöntem ve Teknikler

Dr. Öğretim Üyesi Tuğrul Gökmen ŞAHİN

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı

Yabancılara Türkçe öğretiminde uluslararası standartlara uygun, rehberlik eden bir program bulunmaktadır. Bu program, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR) esas alınarak geliştirilmiş ve Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde temel yapı taşıdır.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI

TÜRKİYE MAARİF
VAKFI

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR)

Uluslararası Dil Öğretim Standardı

CEFR, yabancı dil öğrenenlerin iletişim kurabilmesi için gerekli becerileri açıklar ve dil öğretim programları ve sınavların ortak çerçevesini oluşturur.

Yeterlik Düzeyleri

Dil öğreniminin her aşamasındaki kazanımların ölçülmesi için standartlar ve yeterlik düzeyleri tanımlanmıştır, bu sayede öğrenme süreçleri izlenebilir.

Ortak Başvuru Kaynağı

Programlar, yönergeler, ders kitapları ve sınavlar gibi materyallerin geliştirilmesinde yönlendirici olarak kullanılır.

Programın Kademelendirilmesi ve Tematik Yapısı

Yaş ve Gelişim Uyumlu

Program, okul öncesi, ilköğretim (I. ve II. kademe) ve ortaöğretim seviyelerine uygun temalar ve kazanımlar içerir.

Tematik Yaklaşım

Dil girdileri tematik olarak yapılandırılarak öğrencinin öğrenme süreci somutlaştırılır ve anlamlı hale getirilir.

Kültürlerarası Farkındalık

Öğrencilerin hedef dili kullanırken kültürlerarası anlayış geliştirmesi desteklenir.

Programın Beş Temel İlkesi

1 Etkileşim Yoluyla İletişim

Öğrenciler hedef dilde sosyal etkileşimle iletişim kurmayı öğrenir.

2 Özgün Metinler Kullanımı

Gerçek ve otantik kaynaklar dil becerilerinin gelişimini destekler.

3 Kişisel Deneyimlerin Zenginleştirilmesi

Öğrenenin kendi deneyimleri dil öğrenimi sürecine entegre edilir.

4 Sınıf İçi-Dışı Öğrenme İlişkilendirmesi

Program, okul içi ve dışı öğrenmelerin birbirini tamamlamasını sağlar.

5 Öğrenen Sorumluluğu

Öğrencilerin dil öğrenme sürecinde aktif sorumluluk almaları teşvik edilir.

Yöntem ve Tekniklerin İşlevi

1

Çeşitli Öğretim Yöntemleri

Temel hedeflere ulaşmak için farklı yöntem ve tekniklerden yararlanır, etkili öğrenme ortamları oluşturulur.

2

Etkinlik Odaklı Öğrenme

İletişim becerilerini geliştiren oyunlar, drama ve grup çalışmaları desteklenir.

3

Teknoloji Entegrasyonu

Dijital araçlar sınıf içi öğrenmeleri zenginleştirip öğrenci katılımını artırır.

4

Öğrenci Merkezli Yaklaşım

Her öğrencinin bireysel özelliklerini dikkate alarak öğrenme süreçleri kişiselleştirilir.

Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi

Temel Prensipler

Klasik dillerden türemiştir.
Dil bilgisi kuralları ve çeviri doğruluğu ön plandadır.

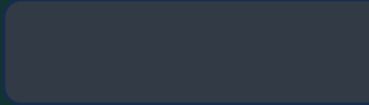
Roller

Öğretmen merkezlidir.
Öğrenciler pasif alıcı konumundadır.

Örnek Etkinlik

Nasreddin Hoca fıkrası verilir. Öğrenciler metni ana dillerine çevirir.

Doğrudan Yöntem

Temel Prensipler

Ana dili öğrenme sürecini taklit eder. Çeviri yapılmaz.

Roller

Öğretmen dili modelleyen rehberdir. Öğrenciler aktif katılımcıdır.

Örnek Etkinlik

Sınıfa kitap getirilir. Öğretmen Türkçe sorular sorar.

İşitsel-Dilsel Yöntem

Temel Prensipler

Davranışçılık teorisine dayanır.
Alışkanlık oluşturma sürecidir.

Amaç

Doğru yapıyı tekrar yoluyla
otomatikleştirmek.

Roller

Öğretmen etkin yönlendirici ve düzelticidir. Öğrenciler kalıpları tekrar eder.

Örnek Etkinlik

Öğretmen kalıp cümle verir: "Ben sabah kahve içerim."

Sessiz Yol

Temel Prensipler

Öğrenme, öğrencinin kendi keşfetmesiyle gerçekleşir.

Roller

Öğretmen sessiz rehberdir. Öğrenciler aktif problem çözücülerdir.

Örnek Etkinlik

Öğretmen renkli çubuklar gösterir. Öğrenciler cümleler kurar.

Telkin Yöntemi/Esinlemeli Yöntem

Rahatlatıcı Ortam

Sınıfta klasik müzik çalınır.
Stres azaltılarak öğrenme hızlanır.

Öğretmen Rolü

Öğretmen sanatçı ve telkinde bulunan lider gibidir.

Örnek Etkinlik

Öğretmen hafif sesle hikâye okur. Öğrenciler dinlerken hayal eder.

Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi

Temel Prensipler

Dinleme ve fiziksel hareketleri birleştirir.

Öğretmen Rolü

Yönetici ve komut vericidir.

Öğrenci Rolü

Fiziksel komutları yerine getirerek öğrenir.

Örnek Etkinlik

"Kalk", "Kitabı aç", "Kapıya yürü" komutları verilir.

İletişimsel Dil Öğretimi

Bu yöntemde dilin temel işlevi iletişimdir. Öğrenciler restoran menüsünden seçim yaparak garson-müşteri rollerine girer. Anlam anlaşılması odaklıdır.

Görev Temelli Yöntem

Öğrenciler, gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri görevleri yaparak dili öğrenirler. Bu görevler, randevu alma veya alışveriş yapma gibi pratik uygulamaları içerir.

Öğretmen Rolü

Görevleri organize eder ve öğrencileri yönlendirir.

Öğrenci Rolü

Görevler aracılığıyla dili aktif bir şekilde kullanır.

Örnek Etkinlik: "Türkiye Gezi Planı" görevi ile internetten bilgi toplayıp Türkçe gezi planı hazırlarlar ve sunum yaparlar.

Eklektik/Seçmeci Yöntem

Farklı yöntem ve tekniklerin uygun yönlerini bir arada kullanmayı hedefler. Tek bir yönetime bağlı kalmadan, öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir.

Öğretmen Rolü

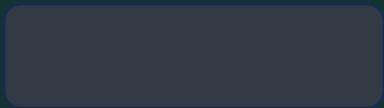
Duruma göre yöntemleri seçen esnek bir planlayıcı.

Öğrenci Rolü

Farklı öğrenme deneyimlerinden yararlanır.

Görsel destekli kelime öğretimi ve ardından gruplar halinde hikâye yazma etkinlikleri yapılır.

Görsel-İşitsel Yöntem

Görsel ve işitsel materyallerin kullanımını esas alır. Dil, bu tür bağlamlar içinde daha etkili bir şekilde öğretilir.

Öğretmen Rolü

Araçları tanıtan ve süreci yöneten moderatör.

Öğrenci Rolü

Görsel ve işitsel uyarıcılarla etkileşim kurar.

Türkçe kısa bir diyalog videosu izlenir, ifadeler tahtaya yazılır ve öğrenciler rollerini oynar.

Öğretim Sürecinde Yöntem ve Tekniğin Önemi

Öğrenci Merkezli Yaklaşım

Öğrencilerin aktif katılımını sağlayarak öğrenmeyi kişiselleştiren yöntemlerin kullanılması, motivasyonu ve öğrenme sorumluluğunu artırır.

Esnek ve Bilinçli Yöntem Seçimi

Öğretmenlerin yöntem ve teknik seçiminde esnek davranmaları, güncel öğrenme ihtiyaçlarına uyum sağlamalarına ve daha başarılı sonuçlar elde etmelerine olanak tanır.

Bireysel Farklılıklar ve Öğrenme Stilleri

Öğrencilerin farklı öğrenme stillerine uygun birden fazla yöntem uygulamak, öğretim etkinliğini yükseltir ve dil öğrenimini anlamlı kılar.

TEŞEKKÜRLER...

Dr. Öğretim Üyesi Tuğrul Gökmen ŞAHİN

